

ศุภนิชา ศรีวรรณไพศาล 2553: ผ้าไทยทอมือจากด้ายไหมสาวและด้ายไหมปั่น ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (คหกรรมศาสตร์) สาขาคหกรรมศาสตร์ ภาควิชาคหกรรมศาสตร์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์สุวิทย์ รัตนานันท์, ศ.บ. 98 หน้า

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาลักษณะของผ้าทอมือที่ผลิตจากด้ายไหมสาวและด้ายไหมปั่น 2) เปรียบเทียบสมบัติทางกายภาพของผ้าทอมือที่มีรูปแบบการทอ และลักษณะของด้ายยืนและด้ายพุ่งต่างกัน 3) ประเมินความพึงพอใจที่มีต่อผ้าทอมือที่ผลิตจากด้ายไหมสาวและด้ายไหมปั่น รูปแบบการทอมี 3 รูปแบบคือ ลายซัด ลายสอง และลายยกดอก การใช้เส้นด้ายยืนและเส้นด้ายพุ่งมี 4 ลักษณะคือ ใช้ไหมสาวเป็นทั้งด้ายยืนและด้ายพุ่ง ใช้ไหมสาวเป็นด้ายยืนไหมปั่นเป็นด้ายพุ่ง ใช้ไหมปั่นเป็นทั้งด้ายยืนและด้ายพุ่ง และใช้ไหมปั่นเป็นด้ายยืนไหมสาวเป็นด้ายพุ่ง

ผลการศึกษา พบว่าผ้าทอลายซัด ผ้าทอลายสอง และผ้าทอลายยกดอกมีคุณสมบัติคล้ายกัน เช่นมีความเงามันระดับน้อยถึงระดับมาก มีความขาวใกล้เคียงกัน ผ้าที่ใช้ไหมสาวเป็นทั้งด้ายยืนและด้ายพุ่งมีความขาวสูงสุด ผ้าทอลายซัด ผ้าทอลายสอง และผ้าทอลายยกดอก โดยรูปแบบการทอทั้งสามชนิดที่ใช้เส้นด้ายต่างกันมีจำนวนเส้นด้ายยืนต่อนิ้วใกล้เคียงกัน แต่จะมีเส้นด้ายพุ่งต่อนิ้วแตกต่างกัน ทั้งนี้ผ้าที่ใช้ไหมสาวเป็นทั้งด้ายยืนและด้ายพุ่งจะมีความเงามันและความขาวสูงสุด รวมถึงมีจำนวนเส้นด้ายพุ่งต่อนิ้วสูงสุด

ด้านสมบัติทางกายภาพ รูปแบบการทอมีผลต่อแรงดึงขาด แรงฉีกขาดในแนวด้ายยืนและด้ายพุ่ง การลื่นของเส้นด้ายที่ตะเข็บ การเปลี่ยนแปลงขนาดหลังการซักในแนวด้ายยืนและด้ายพุ่ง และความต้านทานต่อการขัดถูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ลักษณะการใช้เส้นด้ายให้ผลเช่นเดียวกันกับรูปแบบการทอ เพียงแต่จะมีผลต่อแรงฉีกขาดในแนวด้ายยืนเท่านั้น ปฏิสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการทอและลักษณะการใช้เส้นด้ายมีผลต่อแรงฉีกขาดในแนวด้ายยืน การลื่นของเส้นด้ายที่ตะเข็บ และการเปลี่ยนแปลงขนาดหลังการซักในแนวด้ายยืนและด้ายพุ่งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ

ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อผ้าตัวอย่างพบว่า ผ้าทอลายซัดและผ้าทอลายยกดอกผ้าที่ใช้ไหมปั่นเป็นด้ายยืนไหมสาวเป็นด้ายพุ่งได้รับคะแนนความพึงพอใจสูงสุด ส่วนในกรณีของผ้าทอลายสองผ้าที่ใช้ไหมสาวเป็นทั้งด้ายยืนและด้ายพุ่งได้รับคะแนนความพึงพอใจสูงสุด

ลายมือชื่อนิติ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก